

Οδηγίες για τη χρήση συμπεριληπτικής γλώσσας

Επιτροπή Ισότητας των Φύλων

ΝΟΗΣΙΣ

Μάιος 2023

Πρακτικές μέθοδοι γλωσσικής συμπεριληπτικότητας

α) Άρθρο ή κτητική αντωνυμία

- Όταν το άρθρο ή οι κτητικές αντωνυμίες δεν είναι απολύτως απαραίτητο να χρησιμοποιηθούν, μπορούν να αποφεύγονται.
- Ο υπάλληλος οφείλει να σέβεται τη διαφορετικότητα
 - Κάθε υπάλληλος οφείλει να σέβεται τη διαφορετικότητα
 - Κάθε /το μέλος του προσωπικού οφείλει να σέβεται τη διαφορετικότητα

Πρακτικές μέθοδοι γλωσσικής συμπεριληπτικότητας

β) Χρήση παθητικής φωνής του ρήματος

- Ένας άλλος τρόπος να εκφράζεται η συμπεριληπτικότητα είναι η χρήση της παθητικής φωνής του ρήματος.

Ο αιτών υποβάλλει την αίτηση ...

➤ Η αίτηση υποβάλλεται ...

Πρακτικές μέθοδοι γλωσσικής συμπεριληπτικότητας

γ) Τι κάνουμε όταν πρέπει οπωσδήποτε να αναφερθούν και τα δύο γένη;

Χρήση της καθέτου (/):

- στο άρθρο:

ο/η πρόεδρος, η/ο υπουργός, ο/η βουλευτής*
ή βουλευτρια ή μέλος του Κοινοβουλίου;

- σε ουσιαστικά όταν υπάρχει διτυπία:
μεταφραστής/μεταφράστρια

- επίθετα, μετοχές κτλ.
ο αιτών/η αιτούσα

Δεν συνιστάται η «πρακτική της παύλας»:

ο/η καθηγητής/-ήτρια συναντήθηκε με τις/τους
φοιτήτριες/-ητές

Πρακτικές μέθοδοι γλωσσικής συμπεριληπτικότητας

δ) Αναφορά σε πλήθος ανθρώπων

Αναφορά σε πλήθος ανθρώπων

- Αν πρέπει να αναφερθεί συγκεκριμένα το φύλο του πλήθους:
 - οι φοιτήτριες (αν αναφέρεται μόνο στις γυναίκες)
 - οι άρρενες φοιτητές (αν αναφέρεται μόνο στους άνδρες)
- ή στην πρώτη του αναφορά στο κείμενο: οι αγρότες, γυναίκες και άνδρες

Επίσης:

αναγνωστικό κοινό, νοσηλευτικό προσωπικό, ελληνικός λαός

Πρακτικές μέθοδοι γλωσσικής συμπεριληπτικότητας

ε) Προστακτική ή δεύτερο πρόσωπο

- Οι ενδιαφερόμενοι να συμπληρώσουν...
 - Συμπληρώστε το έντυπο έως την Παρασκευή.
 - Πρέπει να συμπληρώσετε το έντυπο έως την Παρασκευή.
- Όσοι θέλουν να συμμετάσχουν...
 - Θέλετε να συμμετάσχετε;
- Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν...
 - Εάν ενδιαφέρεστε, επικοινωνήστε με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο...

Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ)

1

Αναφερθείτε σε επαγγελματικούς τίτλους, θέσεις, αξιώματα και ιδιότητες προσδιορίζοντας το κοινωνικό φύλο των ανθρώπων που τους/τις κατέχουν

Παράδειγμα

Βουλευτές και βουλευτρίες
Συντάκτες και συντάκτριες
Εργαζόμενες και εργαζόμενοι
Δικαστής και δικάστρια
Πρέσβειρα και πρέσβης

2

Χρησιμοποιήστε το θηλυκό και το αρσενικό γένος στα μηνύματα που απευθύνονται σε όλες και όλους

Παράδειγμα

Αναγνώστες και αναγνώστριες
Τηλεθεατές και τηλεθεάτριες
Ακροατές και ακροάτριες

Γιατί;

Γιατί τα ΜΜΕ απευθύνονται σε όλη την κοινωνία. Συνεπώς, τα μηνύματα που προβάλλονται και εκπέμπονται από αυτά θα πρέπει να αναφέρονται σε όλες και όλους, τις αποδέκτριες και τους αποδέκτες. Με αυτόν τον τρόπο, γυναίκες και άνδρες αισθάνονται ότι συμπεριλαμβάνονται, εκπροσωπούνται και συμμετέχουν ισότιμα στη διαδικασία της επικοινωνίας και της ενημέρωσης.

3

Χρησιμοποιήστε την αλφαβητική σειρά κατά την απαρίθμηση όρων ταυτόσημων στο θηλυκό και το αρσενικό γένος

Παράδειγμα
Δασκάλες και δάσκαλοι
Νοσηλεύτες και νοσηλεύτριες
Συναδέλφισσες και συνάδελφοι

Γιατί;

Για να πάψει να τοποθετείται συστηματικά το αρσενικό πρώτο από συνήθεια, ή δεύτερο από «γενναιοδωρία» ή «ευγένεια» ή «αβρότητα» προς το λεγόμενο «αδύναμο» φύλο. Η πρόταξη του αρσενικού δεν αποτελεί γραμματικό κανόνα ούτε επιβάλλεται για να θεωρηθεί ορθή η σύνταξη ενός κειμένου, ενός άρθρου ή μιας είδησης. Ωστόσο, προτιμάται ακόμα και σε περιπτώσεις όπου στο κοινό στο οποίο απευθύνεται ένας/μία ομιλητής/τρια συμμετέχουν περισσότερες γυναίκες. Όπως προκύπτει από την έρευνα

Επιλογή & Αναπαραγωγή από

α) Παρουσίαση κας. Τσίγκου,
αναπληρώτριας καθηγήτριας στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο &
β) Η συμπεριληπτική γλώσσα στη Γενική Γραμματεία του
Συμβουλίου της ΕΕ, Συμβούλιο της ΕΕ, Γενική
Γραμματεία, Γενική Διεύθυνση Μετάφρασης, Μονάδα
Ελληνικής Γλώσσας)